

Acta Juris Stetinensis

2023, nr 1 (vol. 42), 271–274
ISSN (print) 2083-4373 ISSN (online) 2545-3181
DOI: 10.18276/ais.2023.42-14

Michał Kołbuc

mgr

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Szczecińskiego

e-mail: michal.kolbuc@phd.usz.edu.pl

ORCID: 0000-0002-8756-5471

OPEN ACCESS

Ogólnopolskie seminarium naukowe „Współczesne zagrożenia demokracji: dezinformacja w kampaniach wyborczych”

Toruń, dnia 3 lutego 2022 roku

W dniu 3 lutego 2022 roku przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość miały miejsce obrady ogólnopolskiego seminarium naukowego „Współczesne zagrożenia demokracji: dezinformacja w kampaniach wyborczych”. Organizatorem tego przedsięwzięcia byli entuzjaści prawa wyborczego działający w Studenckim Kole Naukowym Prawa Wyborczego „Elektor” we współpracy z Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W związku ze szczególną tematyką seminarium patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: Rzecznik Praw Obywatelskich, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Państwowa Komisja Wyborcza, Krajowe Biuro Wyborcze, Prezydent Miasta Torunia, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Toruniu, Izba Adwokacka w Bydgoszczy oraz Wydawnictwo Od.Nowa.

Wydarzenie rozpoczęło oficjalne powitanie wszystkich zgromadzonych przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu prof. dr. hab. Zbigniewa Witkowskiego oraz Prezesa SKN Prawa Wyborczego „Elektor” Michała Kołbuca.

Po części otwierającej seminarium rozpoczął się panel ekspercki moderowany przez mgr. Pawła Raźnego (Centrum Studiów Wyborczych UMK). Prowadzący na wstępie podkreślił, że odbywające się seminarium to wydarzenie wyjątkowe, w pełni poświęcone prawu wyborczemu i zorganizowane w ramach obchodów Światowego Dnia Wyborów. Moderator zaznaczył, że organizatorzy wydarzenia zdecydowali na przeprowadzenie dwóch paneli – eksperckiego, podczas którego referaty wygłoszą specjaliści zajmujący się w swojej działalności naukowej i zawodowej prawem wyborczym i konstytucyjnym, oraz panelu studenckiego, w którym głos zabiorą młodzi badacze, przedstawiając swoje przemyślenia związane z tytułową problematyką. Mgr Paweł Raźny wskazał także, że taki podział, zdaniem organizatorów, pozwoli na uzyskanie ciekawego efektu naukowego oraz umożliwi przeprowadzenie interesujących dyskusji panelowych.

Po przedstawieniu wszystkich prelegentów panelu jako pierwsza głos zabrała dr hab. Agnieszka Bień-Kacała, prof. UMK (obecnie Uniwersytet Szczeciński). Prelegentka wśród głównych zagrożeń stojących dzisiaj przed prawem wyborczym wskazała na dezinformację, przybliżając jej definicję, przykłady jej użycia w wyborach w różnych państwach oraz możliwe sposoby reakcji na to zjawisko. Jako drugi w panelu eksperckim wystąpił dr hab. Piotr Uziębło, prof. UG, który w swoim referacie przybliżył zagadnienie zakazania prowadzenia negatywnej kampanii wyborczej. Dr hab. Ryszard Balicki, prof. UW r poruszył problem głosowania elektronicznego oraz roli portali społecznościowych w procesie wyborczym. Wystąpienie kolejnego z prelegentów, dr. Kamila Stępnika (Collegium Humanum w Warszawie), poświęcone było algorytmom priorytezującym w odniesieniu do zasady wolnych wyborów, czyli temu, jak social media wpływają na kampanie wyborcze. Referat dr hab. Doroty Lis-Staranowicz, prof. UWM podejmował problematykę wyborców niepełnosprawnych (głuchoniemych). Kolejna ekspertka, adw. dr Izabela Kosierb (Izba Adwokacka w Bydgoszczy), przedstawiła prawnokarne sposoby zwalczania dezinformacji w kampaniach wyborczych (uwagi *de lege lata* oraz postulaty *de lege ferenda*). Dr Michał Czakowski (Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy) zwrócił uwagę na problem stosowania inżynierii społecznej, fake newsów oraz sztucznej inteligencji (AI). Ostatni z prelegentów panelu eksperckiego, dr hab. Konrad Składowski, prof. UE przedstawił zagadnienie poświęcone konieczności zmiany trybu zgłaszania kandydatów w wyborach na urząd Prezydenta RP. Panel ekspercki zakończyła ciekawa dyskusja panelowa pomiędzy zaproszonymi specjalistami a pozostałymi uczestnikami wydarzenia moderowana przez mgr. Pawła Raźnego. W trakcie dyskusji po panelu eksperckim podjęto problem stosowania w środkach masowego przekazu manipulacji, ich wpływu na tok kampanii wyborczych oraz prowadzenia zaawulowanej dezinformacji. Dyskutanci poszukiwali odpowiedzi na pytanie, czy istnieją lub mogą zostać wprowadzone do polskiego

porządku prawnego instrumenty prawne, które pozwoliłyby na wyeliminowanie tego typu zagrożeń dla rzetelności procesu wyborczego.

Po krótkiej przerwie nastąpił czas na panel wystąpień studenckich, w którym swoje referaty przedstawili młodzi badacze prawa wyborczego. Jako pierwszy głos zabrał Kacper Stoś (Uniwersytet Łódzki), przedstawiając referat „Jakaż jest przeciw włócznie złego Twoja tarcza? Prawne regulacje w walce z dezinformacją podczas kampanii wyborczych”. Następnie wystąpił Jan Janukowicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), przybliżając uczestnikom szanse i zagrożenia związane z instytucją głosowania przez pełnomocnika na przykładzie Polski i Francji. Malwina Jaskólska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) w swoim referacie podjęła problematykę fake newsów jako jednej z metod manipulacji przekazem w kampaniach wyborczych. Michał Klejny (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) poruszył zagadnienie ochrony prawnej standardów telewizyjnych debat prezydenckich oraz możliwych jej dookreśleń. Michał Kołbuc (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) w swoim referacie omówił zadania organów wyborczych związane z prowadzeniem medialnej kampanii wyborczej i ich realizację w polskim porządku prawnym. Kinga Chodorowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) przedstawiła referat pt. „Moda jako jedna z metod manipulacji w kampaniach wyborczych”. Mateusz Górski (Akademia Pomorska w Słupsku) w swoim wystąpieniu przybliżył problem dezinformacji w kampaniach wyborczych w 2021 roku wokół tematu LGBT. W ostatnim referacie panelowym Oskar Litwin (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) omówił implementację działań zwalczających dezinformację przez Komisję Europejską. Panel studencki zakończył się interesującą dyskusją moderowaną przez mgr. Pawła Raźnego, podczas której referenci podjęli problem konstytucyjnych możliwości implementacji do polskiego prawa instytucji, które pozwalałyby na skuteczne przeciwdziałanie szerszeniu dezinformacji oraz posługiwania się w dyskursie publicznym nieprawdziwymi informacjami. Uwaga uczestników dyskusji po panelu studenckim skierowana była również na metody manipulacji, jakie stosowane są w mediach społecznościowych, aby wpływać na preferencje polityczne wyborców.

Seminaria naukowe organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Wyborczego „Elektor” działające przy Centrum Studiów Wyborczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z okazji obchodów Światowego Dnia Wyborów stanowią unikalną w skali kraju i cenioną przez przedstawicieli doktryny płaszczyznę do wymiany poglądów na tematy związane z prawem wyborczym i wyborami. Dodatkowo, co godzi się podkreślić, w wyrażeniach tych biorą udział młodzi badacze, dla których stanowią one forum wymiany idei, przemyśleń dotyczących problematyki wyborczej oraz umożliwiając prezentację wyników prowadzonych badań i dyskusję nad nimi. Tegoroczna edycja

seminarium pozwoliła przybliżyć zagadnienia oraz odpowiedzieć na pytania związane z problemem obecnym w kampaniach wyborczych, jakim jest dezinformacja. Zwieńczeniem obrad będzie publikacja pokonferencyjna.

CYTOWANIE

Kołbuc M., *Ogólnopolskie seminarium naukowe „Współczesne zagrożenia demokracji: dezinformacja w kampaniach wyborczych”*, Toruń, dnia 3 lutego 2022 roku, „Acta Iuris Stetinensis” 2023, nr 1 (vol. 42), 271–274, DOI: 10.18276/ais.2023.42-14.